

Sygn. akt VIII Ko 17/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w VIII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: **SSO Maria Turek**

Protokolant: Daria Batkowska

w obecności Prokuratora: Maria Syta

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 r.

sprawy:

z wniosku **A. B. s. T., ur. (...) w W.**

przeciwko Skarbowi Państwa

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie Prokuratury Rejonowej (...) akt 1 Ds. (...) (poprzednio 1 Ds. (...))

na podstawie art. 552 § 4 kpk, art. 554 § 4 kpk

ORZĘKA

I. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz **A. B. kwotę 18 000 (osiemnastu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz 6600 (sześć tysięcy sześćset) złotych** tytułem odszkodowania za szkodę doznane w wyniku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy A. B. kwotę 295,20 (dwieście dziewięćdziesiąt pięć 20/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

III. Kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VIII Ko 17/17

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął wniosek obrońcy A. B. o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty **6.600 zł tytułem odszkodowania** za poniesioną szkodę i zasądzenia **zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 18.000 zł.**, wynikłe ze stosowania wobec niego niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w okresie **od dnia 13 maja 2006 r. do dnia 12 sierpnia 2006 r.**

Pełnomocnik wnioskodawcy na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2017 r. podtrzymał stanowisko zawarte we wniosku, co do zasady i co do wysokości.

Wnioskodawca A. B. przyłączył się do stanowiska swojego pełnomocnika.

Prokurator na rozprawie wniósł o zasądzenie odszkodowania w wysokości 5.400 zł oraz o zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie adekwatnej do odniesionych krzywd moralnych w związku z aresztowaniem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 maja 2006 r. A. B. udał się na mecz (...). W pewnym momencie doszło do starcia pomiędzy funkcjonariuszami Policji a kibicami. Z uwagi na to, że A. B. pozostawał w pobliżu zdarzenia przy hali (...), wraz ze znajdującymi się tam osobami został zatrzymany przez Policję (k.273 akta sprawy PR 1 Ds. (...)) i stanął pod zarzutem, że w dniu 13 maja 2006 r. w W. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, rzucając niebezpiecznymi przedmiotami w postaci butelek szklanych, kamieni dokonał czynnej napaści na funkcjonariuszy Oddziałów Prewencji Komendy Stołecznej Policji podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych polegających na zabezpieczeniu ładu i porządku publicznego, tj. o popełnienie czynu z art. 223 k.k.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 15 maja 2006 r. o sygn. akt II Kp 1089/06, A. B. został tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy i osadzony w Areszcie Śledczym W. – (...) w W. (k. 292, 743,745 akta sprawy PR 1 Ds. (...)).

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie nie uwzględnił wniosku Prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania (sygn. akt II Kp 1856/06) i w dniu 12 sierpnia 2006 r. A. B. został zwolniony (k. 1341, 1346 akta sprawy PR 1 Ds. (...)).

Sprawa została skierowana do Sądu, wyrokiem z dnia 24 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt II K 1003/06, A. B. został uniewinniony. Powyższy wyrok został uchylony na mocy orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2013 r. o sygn. akt X Ka 194/13.

Przy ponownym rozpoznaniu, niniejsza sprawa została przekazana do Prokuratury celem uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) z dnia 16 marca 2016 r. o sygn. akt PR 1 Ds. (...), umorzono postępowanie w niniejszej sprawie z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego (k. 8384, tom XXVII akta sprawy PR 1 Ds. (...)). Postanowienie stało się prawomocne z dniem 23 marca 2016 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań **A. B.** (k. 25v. – 26v.), akt sprawy Prokuratury Rejonowej (...) w (...) Ds. (...) (1 Ds. (...)), akt personalnych z AŚ W. - (...).

Wnioskodawca **A. B.** przesłuchiwany przed tut. Sądem w dniu 25 kwietnia 2017 r. podał, że w okresie objętym zdarzeniem wraz z konkubina mieszkał w W.. Jego konkubina pracowała, nie posiadali dzieci, wynajmowali mieszkanie, rachunki opłacali po połowie, kwotę ok. 1.300 zł przeznaczali na wynajem mieszkania, natomiast całkowite miesięczne opłaty, w jego ocenie mogły wynosić około 2.000 zł. Wnioskodawca pracował wówczas w hurtowni spożywczej w firmie (...), był magazynierem, ponadto przez okres ok. 2-3 lat wykonywał dodatkową pracę zleconą przez firmę (...), pełniąc funkcję sędziego piłkarskiego. Jego dodatkowe dochody wynosiły wówczas od 500 do 2.000 zł. Ze stałej pracy otrzymywał wynagrodzenie w kwocie około 2.000 zł. W trakcie tymczasowego aresztowania nie otrzymywał wynagrodzenia. W trakcie zatrzymania został pobity przez funkcjonariuszy policji. Miał siniaki od pasa w dół. Bardzo przeżył pobyt w areszcie, gdyż wówczas pierwszy raz w życiu został zatrzymany i pozbawiony wolności. Przez to, że został pozbawiony wolności rozpadł się jego związek.

Zarówno przed zatrzymaniem, jak i obecnie korzysta z wizyt i psychologa. Po opuszczeniu aresztu pracodawca pozwolił mu pracować jedynie do pewnego momentu. Nie odbył służby wojskowej, gdyż był uzależniony od narkotyków. Wcześniej był karany za posiadanie narkotyków na karę z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy w całości, gdyż zdaniem Sądu jego zeznania są bardzo szczere i logiczne. Okoliczności przez niego wskazane w zakresie zdarzenia związanego z jego tymczasowym aresztowaniem, jak również odnośnie źródeł jego dochodów znajdują potwierdzenie w zgromadzonych aktach sprawy głównej, tj. protokołach przesłuchania wnioskodawcy w charakterze podejrzanego. Wnioskodawca nie starał się nadmiernie eksponować krzywd doznanych w wyniku aresztu, obiektywnie przedstawiał swoją sytuację rodzinną, osobistą i zdrowotną, a na poparcie kwot wskazywanych przez niego, jako utracone w wyniku pozbawienia wolności, w toku postępowania karnego były przedkładane stosowne dokumenty.

W ocenie Sądu, pozostałe dokumenty zgromadzone w sprawie, tj. akta sprawy PR 1 Ds. (...) oraz akta osobowe AŚ W. (...) przyczyniły się do ustalenia stanu faktycznego, jak również miały wpływ na ocenę zeznań wnioskodawcy.

Sąd zważył, co następuje:

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz treść przepisów regulujących uprawnienia do dochodzenia odszkodowania, Sąd Okręgowy uznał, iż aresztowanie A. B. w okresie od 13 maja 2006 r. do 12 sierpnia 2006 roku było niewątpliwie niesłuszne, przysługuje mu więc co do zasady roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie na podst. art. 552 § 4 k.p.k.

Oceniając tę kwestię, Sąd podzielił pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1999 roku – sygn. I KZP 27/99 opublikowanej w OSNKW 1999/11-12 poz. 72, która stanowi, iż odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania (art. 552 § 4 k.p.k.), opiera się na zasadzie ryzyka. Niewątpliwie niesłusznym, w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k., jest takie tymczasowe aresztowanie, które było stosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego oraz tymczasowe aresztowanie oskarżonego (podejrzanego), powodujące dolegliwość, której nie powinien doznać, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a w szczególności, prawomocnego jej rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Przy czym, w orzecznictwie podkreśla się również, że na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. rekompensowane mogą być jedynie szkoda i krzywda, będące bezpośrednim następstwem niesłuszności zastosowanego środka przymusu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007r., V KK 61/2006).

Wnioskodawca, w związku z zatrzymaniem w dniu 13 maja 2006 r., pozostawał tymczasowo aresztowany w okresie od dnia 13 maja 2006 r. do 12 sierpnia 2006 roku tj. przez okres trzech miesięcy. Wobec faktu, że postępowanie karne przeciwko A. B. zakończyło się umorzeniem z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, uznać należało, iż jego tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne. Wnioskodawca na tej podstawie nabył roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie za okres pozbawienia go wolności w związku z tymczasowym aresztowaniem.

Jak wyżej wspomniano Skarb Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania ponosi odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Odpowiedzialność ta aktualizuje się wówczas, gdy pozostają spełnione przesłanki określone w rozdziale 58 k.p.k., a osoba pozbawiona wolności rzeczywiście poniosła szkodę lub doznała krzywdy, która nie została zrekompensowana.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że samo żądanie A. B. oparte na treści art. 552 § 4 k.p.k., co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Odszkodowanie, o którym mowa w art. 552 § 4 k.p.k. ma charakter cywilnoprawny, a w związku z tym, na tle regulacji wyrażonej w art. 6 Kodeksu cywilnego, wnioskodawca powinien udowodnić tak podstawę, jak i wysokość zgłoszonego roszczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 czerwca 2013 roku, sygn. II AKa 165/13, LEX nr 1344259). Traktując żądanie odszkodowania, jako swoisty „pозew” przeciwko Skarbowi Państwa wymagane jest, by zawierał on tak określenie żądania, jak i przytaczał okoliczności je uzasadniające.

Wobec powyższego, oceniając żądanie odszkodowania za poniesioną szkodę, Sąd rozważał i miał na uwadze utracone możliwość zarobkowania wnioskodawcy, w okresie pozbawienia go wolności oraz okres jego pozostawania w areszcie.

Wnioskodawca domagał się kwoty 6.600 zł tytułem odszkodowania. Biorąc pod uwagę okoliczności, jakie na rozprawie przytoczył wnioskodawca, jak również zawarte we wniosku, przy dokonaniu wyliczenia kwoty odszkodowania, należało wziąć pod uwagę jego przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pracę, które zgodnie z umową o pracę z dnia 30 czerwca 2005 r. wynosiło **1.750 złotych** (k.1266, tom VII akta sprawy PR 1 Ds. (...)). Ponadto średni miesięczny dochód z dodatkowego wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia wynosił **450 zł** (k.1272-1274, tom VII akta sprawy PR 1 Ds. (...)). Suma powyższych kwot pozwoliła na otrzymanie wyniku **2.200 zł**, natomiast powyższa kwota pomnożona przez okres 3 miesięcy tymczasowego aresztowania dała wynik **6.600 zł**. Zatem żądana przez wnioskodawcę kwota 6.600 zł nie jest wygórowana i odzwierciedla rzeczywiście utracone możliwości zarobkowania wnioskodawcy, w okresie pozbawienia go wolności, udokumentowane pismami składanymi w toku postępowania karnego.

Na uwzględnienie zasługiwał również wniosek A. B. o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

Rozważając wysokość zadośćuczynienia, Sąd brał pod uwagę cały szereg okoliczności, w tym czas trwania pozbawienia wolności, warunki jego odbywania, skutki, jakie wywołało ono dla dobrego imienia wnioskodawcy, negatywne przeżycia wiążące się z izolacją więzienną w tym także skutki dla zdrowia poszkodowanego. Sąd rozważał nadto te okoliczności, które wiążą się z aktualną sytuacją wnioskodawcy, a które mogłyby wskazywać, że niesłuszne pozbawienie go wolności oddziałuje na jego obecny status społeczny, czy zawodowy. Sąd baczył przy tym, by owo zadośćuczynienie było odpowiednie - stosownie do treści art. 445 § 1 k.c., który to przepis posiłkowo winien być stosowany w sprawach o ustalenie wysokości zadośćuczynienia.

Rozważając wysokość zadośćuczynienia należnego wnioskodawcy Sąd uznał, że żądana kwota **18.000 złotych**, będzie kwotą adekwatną i uwzględniającą wszelkie okoliczności sprawy w związku z trzymiesięcznym pobytem w warunkach izolacji. Sąd doszedł do przekonania, że z uwagi na to, że przed zdarzeniem wnioskodawca prowadził stabilny tryb życia, samo pozbawienie wnioskodawcy wolności, musiało wyrzucić u niego duże poczucie krzywdy. A. B. pozostawał w stałym związku, który rozpadł się po opuszczeniu przez niego aresztu śledczego. Decyzja podjęta przez jego partnerkę była spowodowana także jego zatrzymaniem. Wnioskodawca stracił również stałą pracę, jak też dodatkowe zatrudnienie (sędziowanie meczów piłkarskich na umowy zlecenia), angażował się w działalność charytatywną (k. 1265-1289, tom VII akta sprawy PR 1 Ds. (...)). Z jego zeznań wynika wprost, że w trakcie zatrzymania w stosunku do wnioskodawcy były stosowane negatywne zachowania. Czynność zatrzymania człowieka przez Policję, wiążą się z całkowitym ograniczeniem jego woli i swobody poruszania się. Skutki tej izolacji były dla wnioskodawcy odczuwalne. Zatem dolegliwości psychiczne, jakich doznał są uzasadnione, dlatego Sąd zgodził się z twierdzeniem wnioskodawcy, że to zdarzenie mogło wyrzucić negatywne wrażenie również na jego najbliższych, tj. m.in. wówczas konkubiny, znajomych, czy też rodzinie.

Uwzględniając wszystkie powyżej powołane okoliczności Sąd uznał, iż kwotą zadośćuczynienia adekwatną do stopnia doznanej przez wnioskodawcę krzywdy z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, będzie kwota **18.000 złotych**. Kwota ta zdaniem Sądu jest również adekwatna do możliwości finansowych Skarbu Państwa.

Niniejsze kwoty, Sąd zasądził na rzecz A. B. z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł mając na uwadze jeden termin rozprawy w powyższej sprawie, a także wkład pracy pełnomocnika wnioskodawcy.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 554 § 2 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.